

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 28. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura oiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straini pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 11/23 Apriliu 1865.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Protocolu,

despre siedinti'a conferentia tinuta in Carlovitiu in 2/14 Martiu 1865. din partea corpului ropresentativu romanu la Congressu, in urmare convocarei Escellentiei Sele Dlui Archiepiscopu si Mitropolitu romanu greco-orientalu.

Sub presiedinti'a Escellentiei Sele Domnului Archiepiscopu si Mitropolitu Baronu de Siagun'a.

In presinti'a Ilustritatei Sele Domnului Episcopu alu Aradului Procopiu Ivacicovics si a subscriiloru deputati congressuali.

Nr. 7.

Escellentia Sea Dlu presiedinte Archiepiscopu si Mitropolitu face cunoscuta, cumca mai multi membri ai acestui corpu representativu s'au indreptatu catra Escellentia Sea cu acea rogare, ca sa li se deie concediu pe tempu nedeterminatu, de orece densii nepresupunendu cumca se va tragara asiá indelungatu rezolvarea problemei sele nu si-au provedintu pe asiá lungu tempu recerintiele familiare si indatoririle oficiului lor, si acum presinti'a le e urgentu necessariu acasa, mai cu sema ca nici aprosimative nu se pote defige tempulu in care acestu corpu representativu si va incheia problem'a sea de aicea, dreptaceea Escellentia Sea invita corporatiunea a-si da opiniunea sea asupr'a acestui obiectu.

In decursulu desbaterei se face observarea, cumca unulu dintre membrii acestui corpu representativu, si adeca Dlu Andreiu de Mocioni s'a si absentatu.

Discussiunea continuata asupr'a acestui obiectu, prin devoltarea impregiurarilor sustatatore transformata cestiunea propusa din speciala totu mai multu in generala, se face adeca din mai multe parti intrebare: ca ore, luandu in considerare, cumca, de-si acestu corpu representativu din parte-si a implinitu inca nainte de cate-va septemani totu ce s'a tinutu de densulu si si-a substernutu protocolulu seu Domnului c. r. Comissaru congressualu, totusi de septemani inzadaru ascapta o intempinare amicabila din partea celuilaltu corpu representativu; — mai departe in considerare, cumca nu pote a nu se recunosce, ca sub tempulu in care se afla aici acestu corpu representativu se pregatesce oresi-care iritare in contra-i si a membriloru sei, de ore ce ori de cate-ori s'a adusu la discussiune in congressulu serbescu afacerea acestui corpu representativu, in totdeun'a a produsu o iritare neindatinata si din partea unor'a espectoratiuni patimose, — ear organele serbesci de publicitate, discutandu acestu obiectu in tempulu celu mai recentu, se folosescu nu numai de unu limbagiu patimosu, ci chiaru vatematoriu de acestu corpu representativu, si prin descrierea de starea lucrului unilateralu, manca si ici colea schimonosita seducu si turbura opiniunea publica; — in fine in considerare, cumca comissiunea insarcinata de catre onorabilulu Congressu natiunалу serbescu cu cercetarea causei nostre in astfelu de impregiurari cu greu si va pote curendu fini studiele incepute asupr'a acestui obiectu si a-si formula opiniunea sea, — dar si altcumu cu privire la amintita si maiestrosu produs'a iritare de cugete si de opiniune publica cu greu se pote accepta din partea acestei comisiuni, ba nici a congressului insusi o prejudecare cuviincioasa, paciuita si fara patima a pretensiuniloru romane si a temeliloru pe cari se basesa acelea, prin urmare nici incheierea unei impacaciuni drepte si fratiesci, si asiá se pote presupune, cumca membrii romani si perdu numai fara scopu tempulu scumpu pe aici cu negligerea altoru datorintie de oficiu ale lor, si ca presinti'a lor aici in astfelu de impregiurari cu greu va mai pote fi promovatore de preinalta vointia a Maiestatii Sele spre incercarea unei impacaciuni amicabile; — deci dara in considerare tuturoru acestoru impregiurari se face intrebare, ca ore preste totu mai e de doritu si necessariu remanerea mai departe a acestui corpu representativu in Car-

lovitiu, si potrivese-se aceea ore cu demnitaea sea si cu interesulu causei?

Dupa discuterea si considerarea matura si esacta a acestei cestiuni si a tuturoru privintieloru se aduce cu unanimitate urmatorea

Decisiune.

Prin Escellentia Sea Domnulu Presiedinte Archiepiscopu si Mitropolitu cu insotirea Ilustritatei Sele Domnului Episcopu alu Aradului, a rescu in privinti'a acest'a mai nainte de tote parerea si svatulu Ilustritatei Sele Dlui c. r. Comissaru congressualu.

Nr. 8.

Dupa reinceperea siedintiei la 4 ore dupa amedi, Escellentia Sea Domnulu Presiedinte Archiepiscopu si Mitropolitu comunica cu acestu corpu representativu, cumca Inaltu-aceiasi in societatea Ilustritatei Sele Dlui Episcopu Aradulu amesuratu conclusulu de mai susu adi la un'a ora dupa amedi a descoperitu Ilustritatei Sele Domnului Comissaru congressualu Barone de Philippovits dorintia mai susu amintita a acestui corpu representativu, si cumca Ilustritatea Sea dupa ascultarea cu bunavointia a acestei dorintie s'a induratu a se enuncia: ca acestu corpu representativu in totu casulu se mai fia cu rabdare acceptandu aicea pana la finea septemanei acestei'a.

Dupa considerarea din nou si esacta a acestui obiectu, si dupace deputati Dr. Hatieganu, Dr. Maniu, avocatulu Ionescu, precum si protopresbiterulu Gruics la provocarea din tote partile au repasitu dela cererea loru de concediu, s'a adusu urmatorea

Decisiune unanima.

Acestu corpu representativu se declara a urma cu confidintia consiliulu suslaudatulu Domnu Comissaru congressualu, prin urmare a remane aci la olalta pana Duminica in 19 l. c. ser'a; ear in casulu deca si acestu terminu va decurge fara resultatu, atunci in considerare privintieloru sub numerulu precedentu enumerate si in specia cumca de dupa acelea remanerea mai de parte a acestui corpu representativu in Carlovitiu aru pote servi numai de materia pentru ulteriori iritari, — ce de siguru n'aru deservi nici interesulu causei, despre ce este vorba, — nici interesulu reciprociloru corelatiuni bisericesci ce sustau intre natiunea romana si serba, — a parasi numai decatu Carlovitiulu; — si despre acest'a a incunoscintia pre Domnulu Comissaru congressualu prin comunicarea acestui protocolu.

Andreiu Baronu de Siagun'a, Archiepiscopu si Mitropolitu.

Procopiu Ivacicovici, Episcopulu Aradului.
Constantinu Gruics, Protopresbiterulu Hasiasiului.
Ioanne Marcu, Protopresbiterulu Lugosiului.
Iosifu Belesiu, Protopresbiterulu Totvaradiei.
Nicolau Andreeviciu, Preotu si Directoru scoliloru.
Vincentiu Babesiu si Dr. Aureliu Maniu, ca secretari.
Georgiu de Fogarasi, Sigismundu Popovicu.
Dr. Demetriu Hatieganu, Lazaru Ioanescu.

Sintieminte de bucuria, dedicate

Escellentiei Sele Archiepiscopului si Mitropolitului greco-orientalu romanu.

Biseric'a nostra ca o mama veduvita cu girlanda de doliu pe fruntea-si maiestosa lacramá sortea unui poporu, dicemu sortea unui poporu, care de seculi intregi gemea sub jugulu la care era condamnatu de vitregimea tempului si de intrigele profanate a inimiciloru nostri; dar rugile ferbinti ale poporului romanu au strabatutu la ceriuri; limbile de feru din turnurile bisericiloru romane — printre norii ce navaliau cu atat'a pericolitate preste emisferiulu seninu alu Romanului — au insotonatu unu goametu jehnicu la ceriuri; tonulu preofimei romane

dela altariulu sacru alu templeloru oferite spre servitiulu loru—dupa atâtea calamități fatale— a compaciuitu pre Ceriu cu Românu; și eata acum dupa tôte suferintiele nôstre suntemu remunerati; dupa dile intunecóse ne resari pe emisferiulu vietiei nôstre unu sóre lucinte, glorificandu o di de bucuria pentru noi: o di, a cărei aurora cu radie splendide se aredică preste orizontu, vestindu Româniloru din Ungari'a, Banatu și Ardealu restitúirea Metropolei gr. orientale române de multu oftata; acésti'a fu o di, ai cărei diori cu unu triumfu maiestosu si-vibréza radiele aurióre peste pamentulu resplatitu cu atât'a sânge de stranepotii lui Traianu, acésti'a e o di, care farmecă animile ori cărui Românu adevveratu și interesatu de promovérea natiunei nôstre. Sa viezi Barbate Sânté! sa viezi multi ani, cá unu stâlpu alu natiunei române, care in atâtea antelupte remasesi invingatoriu pentru natiune ce-ti aduce adi omagiulu stimei intime. Sa viezi multi ani Escellentia Ta S. Parinte Archiepiscópe și Mitropolitu alu nostru! cá asiá sa ne potemu bucurá multi ani de vietia unui barbatu sântu, care necombatutu in energi'a Sea nu-i pregetá a face cele mai mari fatigii pentru sânta biseric'a nôstra și natiune; sa viezi Escellentia-Ta multi ani! cá prin vietia-Ti indelungata sa póta plúti stranepotii lui Traianu la limanulu scapárei, cá prin vietia-Ti intréga și sanetósa sa poti conduce Escellentia-Ta pre fiii Romei antice la farulu desceptárei, amutindu gurile inimiciloru, care ne incetatu tiesu intrige pentru nimicirea poporului románu. Sa viezi, Sânté Parinte, multi și indelungati ani! Sa viezi!!!

In Protopopiatulu Pescesiuului Ian. 30/18 1865.

Preoșimea gr. orient. romána.

Amplioiatu ori advocatu?

⊙ Sa revenimu inca odata la ale nôstre, căci pre noi mai tare ne intereséza referintiele și dorerile nôstre, decâtu ale altor'a. Avemu datorintia morala a ajutá acolo unde se póte, cu svatu și cu fapt'a, déca nu voimu sa fimu sugrumati de cátra propasirea grandiósa a popóreloru ce ne incungiura din tôte pártile!

Nu potemu a nu atinge astadata o cestiune, cum amu dice, vitala pentru noi Români, cu atât'a mai vertosu, căci ori unde ne întórcemu, ori unde privimu, aflámu, ca afacerile nôstre politice nu propasiescu cu acea energi'a și iutime, ce o aru postu interesulu nostru comunu; și acésta cestiune e: ca óre tinerii nostri sa-si aléga mai multu carier'a de amplioiatu ori cea de advocatu?

Ací nu póte fi vorb'a despre aceea, cá sa silimu moralicesce pre cine-va la un'a séu alta cariera, căci fia-care insusi va scí judecă mai bine poterea sea spirituala, precum și aplecarea sea la un'a séu alt'a. E vorb'a numai despre aceea: ca intre referintiele nôstre de astadi este óre mai consultu a imbratisia servitiulu statului ori a fi advocatu?

Si noi o spunemu cu unu cuventu, ca intre impregiurá-rile, in cari se afla astadi Români in Austri'a, e mai consultu a fi advocatu decâtu amplioiatu.

La dicasteriele mai inalte, precum și la oficiolatele cele mai mici pâna acum'a, multiamita Domnului, suntemu reprezentati de-si nu bine, dar totusi asiá, cátu Románu nu se mai póte teme de nedreptátile și abuserile seculiloru apusi. Acésta impregiurare e dovéda destula, ca intieleginti'a romána, priimindu servitiu la statu, pelánga interesulu seu propriu a avutu inaintea ochiloru și interesulu natiunei, — ear de alta parte, ca guvernulu Austriei in adevveru voiesce a strabate cu principiulu indreptátirei egale. Ast'a in sa nu e destulu. De siguru aru fi o gresiéla mare a crede, ca interesulu natiunali s'aru poté inain'a numai prin amplioiatii statului și ca ei ar poté face mai multu pentru Románi decâtu neamplioiatii.

Cáci ce lucra, ce face amplioiatulu? Déca e aplicatu cutare la sfer'a juridica, aduce sentintie, decisiuni din punctu de vedere alu dreptului și alu dreptátii. Ear déca e impartitu la afacerile politice, administrative, — are de a ascultá și a implini demandatiunile mai inalte, de multe ori in contr'a convingerei sele inca chiaru și atuncea, candu vede, ca ast'a séu ceea nu e bunu, nu e salutaru pentru Románi.

Acum abstragendu dela acestea, si privindu activitatea deregatoriloru fatia cu ran'a nôstra cea mai usturatóre, cu intrebuintiarea limbei române la officii, — aflámu, ca activitatea loru e restrinsa. Ei adevveru nu potu face nici mai multu nici mai puțin, decâtu ce postescu pártile procesuale intre margi-nile ordinatiuniloru mai inalte, adevveru: la rogári romanesci voru raspunde romanesc.

Insa intrebámu: cei ce scriu rogári in cause politice și nepolitice, și cei ce póta procesele, adevveru advocatii, suntu óre in proportiune cu cei ce realizéza dorintiele poporului și

resp. ale singuraticiloru? Nici de cátu! Va sa dica, avemu advocati cu multu mai puțin decâtu diregatori.

Avemu d. e. ici colea câte o indreptátire de a poté scrie romanesc, la cari apoi amplioiatulu trebuie sa raspunda romanesc. Insa ce va face amplioiatulu, déca pártile nu se folosescu, nu se potu folosi de indreptátirea acésti'a, lipsindu advocatii románi? Va raspunde de siguru nemtiesce séu magiáresce, precum adevveru e scrisa rogarea. Acum'a in casulu acésti'a, care nu e raru, ci amu poté dice, prea desu, — ce folosu mare póte aduce natiunei unu amplioiatu — in privinti'a intrebuintiarei limbei romanesci? Nimic'a.

Acum'a presupunendu, ca unu amplioiatu se alege de reprezentantele poporului, ale cărui interese aru trebui sa le aperi din tôte poterile, — cutezá-va óre unulu cá acésti'a aretá adevverulu precum si neadeverulu in tóta goleciunea lui? Póte óre sa fia independinte in tóta privinti'a de ori ce influentia? Avuremu ocaziune a ne convinge despre tristulu adevveru, ca nu. Raritate, candu atare amplioiatu, cá reprezentantele poporului, cutezá a se opune vointieloru și dorintieloru mai inalte.

Ce folosu are natiunea de advocati?

Mare, cu multu mai mare decâtu de diregatori.

Cáci déca ne uitámu la luptele natiunale pe terenulu spiritualu, unde se recere independintia și curagiulu, acolo aflámu mai multi advocati decâtu diregatori. Lucru preafirescu! Câte esemple amu poté aretá din si dupa tempulu abia trecutulu alu constitutiunismului, unde advocatii strabatura cu realizarea unui séu altui dreptu, pentru care amplioiatulu nu cutezá a face nici unu pasu!

Advocatii, cá ómeni neaternatori de vointia cuiva, au cutezatu adese-ori a face opusétiune, remonstratiune și apelata pâna la tronulu Maiestátii Sele.

Dar déca privimu pre advocatu cá pre reprezentantele poporului, aflámu, ca voiesce si cu mai multa caldura póte aperi dreptulu poporului decâtu amplioiatulu.

Cá omu privatu, advocatulu inca póte face mai multu pentru natiune.

Densulu, avendu odata la mâna dreptulu, lu póte executá cu energi'a, si déca in instantia prima séu a dóu'a n'a potutu strabate cu realizarea dreptului seu, d. e. alu limbei, — merge pâna la tronulu, unde afla vindecarea raneloru. Insa avemu óre advocati destui?

Suntemu convinsi, ca déca numerulu loru va cresce: afacerile publico-politice ale Româniloru voru luá o fatia cu multu mai favoritóre; pâna atuncea nu ne potemu folosi de dreptulu ce-lu avemu la mâna.

Numerulu amplioiatiloru inca trebuie sa se maréscá, in sa celu puțin astadi nu e in proportiune cu alu advocatiloru, prin urmare propasimu numai cu incetulu, asceptandu tempuri mai favoritóre.

Acéste tempuri mai favoritóre voru sosi de siguru indata ce tinerii nostri si-voru alege carier'a de advocatu intr'unu numeru mai mare, si apoi privindu binele nostru comunu, voru fi devotati causelor publici, cá fii adevverati ai poporului románu.

Deci noi din partea nôstra nu potemu recomandá din destulu tinerimei nôstre, sa-si aléga o cariera independinte, pe carea potu folosi natiunei mai multu decâtu pe alt'a. O natiune, carea n'are barbati independinti, n'are vietia!

Din Protopopiatulu gr. or. alu Ungurasiuului in 17 Martiu a. c. Se incepura esamenele cursului de ierna in scólele nôstre poporale, si se continua regulatu in fia-care comuna.

Inca de timpuriu fuseramu avisati din partea P. On. P. Protopopu Petru Rosca prin unu cerculariu despre modalitatea tinerei esamenelor, la care fura ex officio postiti pe dilele destinate a luá parte atátu Eforii eclesiastici și comunali, cátu și parintii invetiaceiloru. Din officiu fusera invitati si dd. Judi cercuali concerninti a luá parte la esamenele scóleloru din cercurile Dloru. Esamenele s'au tinutu si se tinu in fia-care comuna sub presiedinti'a D. Protopopu. Responsurile si progressulu invetiaceiloru au multiamita pretotindeni pre ascultatorii, cari indesuiti prin scóle cu bucuria audiau responsurile prunciloru si pruncelor loru, la intrebá-rile ce li se puneau din partea Domnului Protopopu si altoru onoratori de fatia, din invetiaturile si deprinderile propuse in scóla lánge care si cele 8 glasuri bisericesci; imnulu: Dómne tine si protege, — Eata diu'a cea dorita! Descépta-te Románe! etc.; si in cele mai multe locuri cuventári cu inceperea si finirea esamenelor, rostite din partea invetiaceiloru, au fostu nu numai multiamitóre pentru totu omulu, dar miscatóre de inima. D. Protopopu n'a lipsitu nicairea a pune in cele mai calde cuvinte la inim'a fia-cáru parinte datorintia cátra pruncii lui, a'ndemná si imbarbatá pre invetiatorii in carier'a loru, pre parintii prunciloru la tramiterea regulatu a acelor'a la scóla si

preste cursulu de véra, aducendu-le aminte parintescile svaturi ale Escellentiei Sale D. Archiepiscopu si Mitropolitu si desceptandu-i la cunoscerea folosului ce se va poté secerá si bisericcesce si nationalminte din crescere buna a filorú lorú. D-lu Protopopu merita tóta multiamit'a natúnei si bisericeii nóstre cá unulu, care in privinti'a scolara bucurosu nici unu minutu nu lasa sa tréca nefolositu; cáci cu tóte ca ce are a face cu nisce popóre de totu serace, totusi prin staruinti'a sea stabili nisce lefi mai multiamitóre pentru invetiatori, in lun'a lui Ianuariu a. c. si-visitá scólele tractuale ingrijindu-se pentru delaturarea a totu felulu de scaderi si pedeci ivite, etc. I. Zs.

V i e n n a. Mai totdeodata cu Engliter'a (a se vedé acést'a) perdú si Austri'a pré unulu din cei mai inalti ai sei barbati, pre principele Carolu de Liechtenstein, Generalu de Cavalleria, supremu educatoru de curte (Obersthofmeister), si unulu din cei putini desemnat'i de Maiestatea Sea Imperatulu Senatori imperiali pe viétia.— Siedintiele Senatului imperialu se voru réncepe Luni in 12/24 Aprile.

Varietáti si noutáti de di.

(Necrologu.) Parochulu Ioann Ujic'a din Mesterháza, fiindu póstitu in 1 Martiu la unu bolnavu, spre a-lu impartásh cu ss. Taine, la réntórcerea sea sér'a pe la 8 óre mergendu calare pe Muresulu inghiatiu, s'a corlitu repede cu calu cu totu sub ghiatia si s'au innecat. Védiendu famili'a lui, ca nici pâna 'n diminétia urmatóre nu mai vine acasa, au inceputu a cautá si au aflatu spartur'a, prin carea cadiuse, si caciula lui pe marginea gârlei. Indata se ordinaru din partea judelui cercualu d. Ios. Finculu locuitorii duoru sate spre a-lu cautá; indesiertu, cáci sloii de ghiatia se gramadisera in catimi grozave tocmai pe locul acél'a. In 27 Martiu, desfacenduse apoi ghiati'a, s'au aflatu cadavru lu biétului preotu in hotarulu comunei Dedu, si s'au ingropatu cu onorile cuvenite in 29 Martiu prin P. Protopopu Iositu Brancovanu si Parochulu localu Ioann Popesculu.— Déca fericitámu si glorificámu pre soldatulu, ce cade pe câmpulu bataliei pentru patri'a sea, cum nu Te vomu onorá pre Tine, invetiacelu alu Domnului, care Ti-ai perdutu viétia in servitulu sánteii tale apostolii! Fia-Ti tierán'a usióra si amintirea binecuvéntata! —

(Testatiune.) Védur'a Mari'a Bors'a din Homorodu, com. Hunedórei, repesata in 21 Iuliu 1864., a lasatu prin testament tóta averea sea, pretiuita in 491 fl. v. a., bisericeii gr. or. din Homorodu, carea a si intratu in dreptulu de possessiune.—

(Unu advocatu de 16 ani.) In 20 Martiu se jurá la judicatori'a din Montpellier Emanuilu de Picard, cá advocatu. Noulu advocatu este acum de 16 ani, dupace gimnasiulu lu absolvise in anulu alu doispredecelea alu vietiei sele.—

Din „Fóia Societátií pentru literatúra si cultura romána in Bucovina“ amu priimitu si nr. 4 din 1 Aprile. Acél'a cuprinde: Privire istorica, de Oreste Rennei. Caus'a reletorú din civilisatiunea moderna, de Ion alu lui G. Sbir'a. Bibliografia, de G. Hurmuzachi. Tesaurulu literariu pentru cultivarea limbei románe (Urmare), de P. Paicu. Teatrulu nationalu in Cernauti, de A. Hurmuzachi. Publicatiuni oficióse ale Comitetului Societátií.—

(Caletoria la Paris.) Domnulu Tuvora din Vienn'a au arangiatu pe mijloculu lui Maiu unu voiagiú dela Vienn'a la Parisu. Pretiulu caletoriei e fórté moderatu; adica numai 65 f. v. a. Programele caletoriei se potu trage prin libreri'a Gerold din Vienn'a ori prin espeditur'a „Gazetei Vieneze“ (Wiener Ztg.)—

(Atentatu.) Sabiulu nostru in dilele acestea fu martorulu unu atentatu, incercatu de unu serginte (strajamesteru) degradatu din garnisón'a de aici asupr'a capitanulu seu. Soldatulu infuriatu in diminétia de 5/17 Aprile merse de diminétia in cas'a capitanulu, i luá pusc'a dela paréte si trase in trénsul, fiindu inca 'n patu, fára de a-lu nimeri. Soldatulu fu osanditu la mórtea de pusca, si sentinti'a erá sa se executeze Sábata diminétia, dar dupace ingenunchiasé dejá cu ochii legati la locul de perdiare, fu pardonatu prin colonelulu Grobois.—

Celu mai betránu omu pe pamentu se crede a fi Iosifu Krele din America, carele au implinitu acum 139 ani si traiesce la fia sea cea de 70 ani.—

Principatele románe unite.

Dupa unu telegramu alu „Pressei de Vienn'a“ Principele a sancionatu regulamentulu elaboratu de consiliulu statului pentru chiamarea periodica a rezervelor de armate; dupa acelasu diariu principele Cuz'a pe 2/4 Maiu va conchiamá de nou camer'a si senatulu si intre altele va cere unu creditu extraordinariu de 150,000 galbini pentru calatori'a sea in Europ'a apuseana.

In nr. 26 promiseseramu a comunicá publicului nostru adress'a data de alegatorii orasiului Campulungu realesului lorú D. Aricescu. Neajungendu-ne spatiulu in nr. 27., impartasimu acum acele memorabile cuvinte, care ne rogámu a se conferi cu cele ce diseramu totu in acést'a materia in nr. 26.

Domnulu Constantinu D. Aricescu.
Domnulu deputatu!

Chiamati adi la 18 Martiu 1865 a alege deputatu in loculu remasu vacantu prin departarea D-tale din adunare, subscrisii Te amu realesu totu pe Dni'a Ta din partea orasiului Campulungu; pentru cuvintele urmatóre:

„1. Cá sa-Ti dovedimu, ca Te bucuri si adi de increderea locuitorilor din acestu judetiu; si ca alegerea D-tale cá deputatu la divanulu ad hoc, precum si cea de la 25 Novembre trecutú, a fostu unu faptu sevarsitu in plina cunoscintia.

„2. Cá sa-Ti dovedimu, ca incuviintámu purtarea D-tale de

la 1848 si pâna adi, cá Románu, cá cetatiénu, si in fine cá deputatu alu sesiunei acestui anu.

„3. Cá sa dovedimu in fine indignarea nóstra la departarea Dv. din camera; si ca consimtimu cu dísele senatului din siedinti'a de la 12 Februariu, calificandu fapt'a celorú 75 de deputati de ilegale si vatematóre si tieréi si tronului.

„Resplatitu dara pe deplinu prin acést'a realegere de nedreplatea ce Ti s'a facutu, nu incetá, domnule deputatu, a aperá si in viitoriu cá in trecutú, cu aceea si credintia si barbatia, drepturile tieréi si interesele judetialu.

„Traiesca aperatorii credinciosi ai Romániéi!“ —

Anuntiámu esirea unei foi nóue: „Conscienti'a nationala“, dar cu dorere trebuie sa anuntiámu totodata si incetarea unei foi vechi, a „Dembovitei“. A unei foi vechi? ba nu! cáci in Románi'a din nenorocire afara dór de „Monitorulu“, nici o fóia n'ajunge la atáta viétia, cá sa se póta numi vechia.

Dupacum ne spune „Trompet'a Carpatiloru“, consiliulu de ministrii adunati in siedinti'a la 1 Martiu curinte au incuviintiatu propunerea dlui ministru de interne, agricultura si lucruri publice facute prin referatulu ce i'a presintatu, si l'a autorisatu sa presinte camerei unu proiectu de lege pentru deschiderea unu creditu suplementariu de lei síése-sute síése spre-diece mii síése suté optu-diece, spre a se poté incepe functiunarea servitului postale internatiunale de cátra post'a romána dela 1 Maiu viitoriu.

„Opiniunea nationala“ dá cititorilorú sei unu summariu alu lucrárilorú camerei si senatului in acést'a sesiune. Crede-mu de interesu, a avé adunate la unu locu din partea unu diariu competente insemnarea tuturorú actelorú corpurilorú reprezentative, si asiá le estragemu si noi din diariulu numitu, fára in sa a priimi aici si critic'a, ce face elu cutáruí seu cutáruí din aceste acte.

„Nóu'a adunare, dice „Op. nat.“, strinsa in virtutea unei nóue legi electorale decretate, indata dupa constituirea sea, s'a arelatu setósa de a pune statulu románu pe o cale normala. Ea a datu guvernului, care de multu tempu mergea fára bugetu, bugetulu pe anulu curentu, pe care l'a votatu chiaru in ajunulu anului noa. Bugetulu se suie la 159,166,677 lei.

Dupa acést'a, Adunarea s'a ocupatu cu respunsulu la discursulu Tronului, respunsu prin care s'a sancionatu si recunoscutu tóte actele sevarsite dela 2 Maiu, pâna la diu'a deschiderei ei, acte recunoscute mai antáiu si ca câte-va luni mai nainte de poterile stráine, si apoi a procesu la votarea proiectului de lege pentru diurn'a Dloru deputati, adica a otarítu a se dá câte doi galbeni pe di fia-cáruí'a din membrif ei, fia functunari, fia pensunari, aiba ei inca trei seu si mai multe mii lei pe luna platite de statu, de a se dá, dicemu, tóta, fára esceptiune, acést'a diurna.

Proiectulu de lege pentru numirea de Mitropoliti si Episcopi eparchioli in Románi'a, votatu de adunare si adoptatu si de Senatu, fiindu promulgatu, nu mai ne potemu permite a face aci observatiunile nóstre asupr'a lui. Adunarea apoi a mai votatu proiectulu pentru contractarea unu imprumutu de 150,000,000 lei, cursu de Turci'a, pentru solutiunile definitive a cestiunei monastirilorú pamentene díse inchinate. Fi-va óre de asta-data transacta acést'a cestiune?

Adunarea a mai votatu apoi urmatórele proiecte de legi: Pentru regularea si asiediarea baselorú, dupa care are a se prelevá impositulu fonciariu (darea de pamentu. Red. T. R.)

Pentru instituirea de pâni acum a Consiliului permanentu alu Instructiunei publice.

Pentru adaugarea á 1161 dorobanti peste cei aflati in partea de dincóce de Milcovu— creditu suplementariu de lei 1,640,404.

Pentru scadiamentulu de 10% arendasilorú Statului preste despagubirea prevediuta de art. 63 din legea rurala.

Pentru infintiarea de cheiuri pe ambele parti ale riului Dimboviti'a din intrulu Capitalei, 1,200,000 lei.

Pentru lucrárilorú publice de ori ce natura prin modu de concessiuni cátra companii si capitalisti.

Pentru a se cumperá din strainetate si lithografi 50,000 cóle hartia pentru paspórté; creditu extraordinariu de 22,000 lei.

Pentru plat'a pe anulu 1865. Agentiei generale din Triest spre asigurarea incontr'a incendiului a edificiilorú pendinte de Ministrulu de interne; creditu extraordinariu de lei 4,990, parale 20.

Pentru bugetulu cassei de dotatiune a óstei, pe anulu 1865.

Pentru desfiintierea comissiei epitropicesci din lasi si impartirea atributiunilorú sale; tribunalorú de judetie de antáia instantia.

Pentru desfiintierea morilorú depe riulu Dimboviti'a.
Pentru stingerea processelorú intentate de guvernulu dlui

Grigoriu Brancovenu pentru predarea documentelor monastirilor dese Brancovenesci si darea socotelilor pe catu tempu a administratu aceste averi.

„Pentru organizarea servitiului de perceptiune de prin orasiile si tergurile principale.

Pentru restabilirea comunicatiilor intrerupte prin debordarea apelor, creditu extraordinariu de lei 700,000.

„Pentru punerea in aplicatiune a legi rurale in partile relative la despagubirea proprietarilor de mosii, creditu supplementariu de lei 195,650.

„Pentru confectionarea obligatiunilor rurale, creditu extraordinaru de lei 600,000.

„Pentru mentinerea gendarmilor de peste Milcovu astfel cum a existatu in anulu precedentu si pe acestu anu pana la definitiv'a organizare a dorobantilor.

„Pentru intrarea pastorilor straini in tierra, si

„Pentru organizarea judecatorésca.

Asupr'a acestoru legi ne rezervamu dreptulu sa revenimu, candu vomu areta in specialu lucrurile Senatului.

Cifr'a pensiunilor votate in acésta sesiune se urca la 492,850 lei par. 2 pe anu.

Incheiamu articolulu nostru aretandu ca adunarea a votatu in acésta sesiune si 13 naturalisatiuni.—

In 20 Martiu s'au immormentatu in Bucuresci d. Nicolau Filimonu, scriitoru distinsu, musicalu genialu si credinciosu functionaru alu statului. Cuventulu de adio la momentu i l'a rostitu d. Césaru Boliacu. Romani'a au suferitu o perdere insemnata prin mórtea acestui bravu fiu alu seu.

Conflictulu escatu intre guvernulu románu si poterile straine, despre care se vorbesce astadi atátu de multu prin diuarie, dupa parerea nóstra, nu va fi indelungatu si seriosu. Genes'a lui este, ca mai tóte poterile mai mari incheiasera in decurgerea tempului feliurite tractate cu Turci'a, tractate ce se estindeau —pe dreptu pe nedreptu—si asupr'a teritoriilor Romaniei si Moldaviei, prin cari tractate se ascurá suditloru aceloru poteri feliurite esemptiuni si prerogative. Principele Cuz'a, tinendu-se strictu de tractatele originale intre principate si Turci'a, prin care acestor'a se garantéza inlauntru deplin'a autonomia, se pare ca a lovit cu mai multe ocasiun in aceste tractate incheiate intre dóue partide despre un'a a trei'a fara scirea si voi'a eii. Consuli straini, cari prin aceste mesuri ale guvernului romanescu se veduira restrinsi in drepturile si respective privilegii lor de mai nainte, facura unu pasu colectivu fatia cu principiile pentru restituirea aceloru drepturi. Principele respunse, ca dupa conventiunea de Paris capitulatiunile incheiate intre pórtá si poterile europene, numai intru atát'a au valóre ablegatóre pentru principate, incátu nu se afla in contradicere cu autonomia garantata acestoru tieri. Apoi sa fia adausu, ca deocamdata ascépta sa scie, cum intielegu poterile acestu articulu; pana atunci va cautá, cá strainii sa fia tractati in principate dupa dreptate cá si pana acum, dar nu dupa libertátile ce li le aru dá capitulatiunile, ci dupa dreptulu popóreloru, dupa care sunt tractati strainii intr'alte staturi europene.

Prospectu politicu.

Votarea la bundulu nemtiescu din 6 Aprile c. n. a esitu asiá, precum se prevedea prin priimirea propunerii bavaro-saxonese: 9 voturi, intre cari si Austri'a, votara pentru punerea in posesiune a ducelui de Augustenburg, ear 6, in fruntea caror'a Prussi'a, contr'a. Prussi'a declará cu resolutetia, ca hotarirea acésti'a a bundului din partea Prusiei va remané fara efect. Tóta lumea este curiósá, cum se voru desfasuira mai departe lucrurile acestea germane: pasi-voru staturile medie cu Austri'a si fara ndoiéla cu maiortatea populatiunei germane si mai departe incontr'a Prusiei, ori voru suferi, cá acésti'a, precum cu multe alte ocasiun, asiá si acum sa-si rida de hotaririle bundului?

Din Hamburg se scrie, ca Comissarulu austriacu Br. de Halhuber aru fi priimitu inviatiune din Vienn'a, a tramine prisosulu din venitarile administratiunei Schleswig—Holsteinului la Vienn'a. Dupa alte sciri Austri'a trage din aceste venituri $\frac{1}{3}$, ear Prussi'a $\frac{2}{3}$.

Intr'aceea guvernulu prussescu au avutu in camera o perdere fórte insemnata. In siedinti'a din 7 Aprile se nfatísia naintea camerei fondulu de dispositiune pentru scopuri comune politice pentru care regimulu ceru 31,000 taleri. Pelánga tóta incordarea din partea ministriloru propoziitiunea regimului se reieptá cu mare maiortate. Ministrulu Eulenburg declará, ca prin stergerea acestei sume infiinliarea legi finantiale se ingreuiéza; deputatii progressisti respunsera, ca regimulu este regimu de partida si ca pentru scopuri de partida nu se potu incuviintiá bani, si cu atát'a mai putínu se póte incuviintiá unu postu, a carui priimire aru fi egala unui votu de incredere. In privinti'a foiloru oficiose disera, ca unu regimu bunu n'are lipsa de pene si de

foi cumperate. Cu atát'a mai putínu póte sprijini cas'a foi de acelea, a caroru problema principala e, a injurá diet'a, foi care sunt pline indesuite de minciuni si calumnii, si carora le este iertatu ori ce desfráu, pecandu press'a independinte are a suferi cele mai grele apasári.

Engliter'a deplange mórtea unui din cei mai renumiti ai sei barbati: a lui Richard Cobden, fostu de mai multe ori ablegatu, scriitoriu escelinte, patriotu cu totu sufletulu, politicu si omu in tóta privinti'a emininte.— Foile englesesci adusesera nu de multu notiti'a, ca in Maiu are sa urmeze la Varsiovi'a unu congressu intre monarchii Austriei, Prusiei si Rusiei; in cercurile diplomatice din Vienn'a despre o astfelu de intalnire nu se scie nimicu.

Din Franci'a se scrie, ca armatele franceze din Messico facu inaintári insemnate. Imperatulu se dice acum, ca nu va calatori la Algeri'a, ci printulu Napoleonu in orientu; de alta parte in sa facu tóte pregatirile pentru calatori'a Imperatului. — In caus'a romana guvernulu francesu se arata mai multu decátu pana acum aplecatu a duce la deplinire conventiunea din Septembre cu Itali'a.

Camera italiana au adusu in siedinti'a din 8 Aprile o decisiune fórte momentósa, adeca decisiunea, ca suspendarea monastiriloru si a orduriloru religiose sa se voteze inca in sesiunea acésti'a. Tóte incercárilu de a amaná aducerea acestei legi remasera desierte; Itali'a va sa stérge odata cu capulu monastirile si cinurile calugaresci. Intrebarea cea mare va fi acum numai aceea, ca averile, ce se voru castigá din aceste vendiári, fi-voru ale statului, ale comunelor ori ale provinciiloru respective.— O comisiune emisa de camera lucra cu incordare la proiectele de legi pentru vendiarea drumuriloru de feru ale statului, a caroru vendiare s'au acceptatu cu 156 contr'a 88 voturi.

Itali'a patimesce inca in multe locuri de atacurile cele nerusinate ale talchariloru briganti, cari díu'a pe la amédi din drumurile mari fura ómeni si apoi i tínu la sine pana candu li se tramitu banii de rescumperare. Mai cu séma insul'a Sicili'a e plina de talchari de acesti'a, incátu ómeni mai cu stare nu ndrasnescu a calatori dintr'unu orasiu in celalaltu fara asistintia militara. Asupr'a Brigantiloru de pe teritoriulu romanu au plecatu soldati francesi de o parte si soldati italiani de cealalta.

Guvernulu ottomanu a otaritu a tramine la Antitaurus o espeditiune de 15,000 soldati contr'a rebeliloru. Alta scire din Turci'a e, ca Guvernulu nu mai concede la intreprenditori straini cladiri de drumuri ferate in Turci'a.

Regele grecescu indata dupa Pasci va face o calatoria prin provincie; se crede, ca si la Itali'a, pentru de a se logodi cu o princesa russésca.

Computu publicu.

Prea onoratu domnu Jude primariu in comitatulu Cetatiei de Balta si colectoru alu Assoc. tranne románe Iosifu St. Siolutiu prin charti'a sea de dto 17 Martiu 1865 a tramesu la Assoc. tranne, summ'a de 25 f. 80 xr. v. a. cá oferte dela Comunele: V. Andrásfalva (16 f. 80 xr.), Balavásár (5 f.), Iovedito (4 f.) (25 f. 80 xr.), cu aceea dorintia, cá acésta summusióra sa se impartia intre tinerii studenti din comitatulu Cetatiei de balta, aflatori la Academi'a c. r. din Sabiiu.

Conformu dorintiei mai susnumitulu domnu tramitatoriu, summ'a de 25 fl. 80 xr., s'a impartitu in 5 Aprile a. c. in parti egali—dupacum dovedescu cuitantiele resp.—intre urmatorii tineri ascultatori de drepturi la Academi'a c. r. din Sabiiu, din comitatulu Cetatiei de balta si anume: a) lui Aless. Filipu, Georgiu Cost'a, Mateiu Poti'a (toti trei in ala III. anu) si lui Georgiu Pop'a (in I. anu), la fia-care câte 6 fl. 45 xr., prin urmare la toti 4 insi: summ'a 25 fl. 80 xr. v. a.

Pentru care ajutoriu, respectivulu domnu, i-se óduce multiamita in numele acestoru tineri.

Dela Secretariatulu Associatiunei tranne románe.

Sabiiu in 5 Aprile 1865.

Nr. 11—1

Publicatiune.

Reuniunea de assecurare contr'a focului „Victori'a“ a priimita dela inaltulu locu sub Nr. 887. 1865. din 7 Martiu concessiunea definitiva si in urmarca acestei'a s'a constituitu in adunarea generala din 29 ale lunei trecute.

In urmarca acestor'a toti dd. actionari ai acestui institutu suntu provocati, a respunde, in intielesulu §§loru 9. si 93 ai statuteloru intarite, ratele satorite in § 6 alu conditiuniloru de subscriptiune, din cari cea d'antáiu cade pe 1 Maiu a. c., in Clusiu la domnulu Frid. Wagner, directorele administrativu alu acestui institutu. Clusiu in 30 Martiu 1865.

Consiliulu administrativu alu Societáti de assecurare contr'a focului „Victori'a“,

Br. Ludovicu Iosika, Georgiu Hintz,
Presiediate. Vicepresiedinte.

Burs'a din Vienn'a 10/22 Aprile 1865.

Metalicele 5%	72	Actiile de creditu	184 70
Imprumutulu nat. 5%	76 15	Argintulu	106
Actiile de bancá	800	Galbinulu	5 13